

การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่
ตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE ADAPTATION IN THE RISKY AREAS OF FLOODS IN NAKLIANG
SUB DISTRICT CHAWANG DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCE

ราชาวดี ศรีสวัสดิ์

Rachawadee Srisawas

กัณฑ์ณ หนูทองแก้ว

Kantaphon Nuthongkaew

เดชชาติ ตริทรัพย์

Detchat Treesap

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand

E-mail: rachawadee2533@gmail.com

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนประชากรทั้งหมด 968 คนครัวเรือน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิด และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลิยง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อ

* Received 2 August 2019; Revised 31 December 2019; Accepted 31 December 2019

พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการลดความสูญเสีย ส่วน ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มี เพศ ต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ได้แก่ ควรมีจัดการประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม โดยประสานงานทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการลดความสูญเสียและการปรับตัวในพื้นที่เกิดอุทกภัย ชักซ้อมแผนการปฏิบัติงานโดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ควรรับฟังเสียงจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการฟื้นฟูและเยียวยาให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การปรับตัวต่อการเกิดอุทกภัย, พื้นที่เสี่ยงภัย, ตำบลนาเขลียง

Abstract

The objectives of this thematic paper were as follows: 1) To study the adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. 2) To compare the adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently. 3) To study the suggestions were concerned with promotion on the adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. The population were people in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, totally 968 persons, sample size according to the table of R.V. Krejcie and D.W.Morgan, got the sample at the number of 274 persons. The instrument for data collection was questionnaire both closed and open-end questions. Data analysis by package computer program, the statistics were used as follows, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and LSD method.

The results revealed that:

1. The adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province by overviews in three aspects are at high level, while consider in each aspects from more to less find that the aspect of preparation and protection is the highest mean and follow up the aspect of reduce damage and the aspect of rehabilitation and cure is the lowest mean, respectively.

2. The comparative results of the adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in term of sex find that there are different as statistical significance at .001 and in term of age, degree of education, occupation and monthly income found that there are not different as statistical significance at .05.

3. The suggestions are concerned with promotion on the adaptation in the risky areas of flood in Nakhiang subdistrict, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province find that there should have plan meeting for workshop, there should prepare for all section i.e. government office, public sector and people. To train for awareness of knowledge and experience in reduction of damage and adaptation in flood area, to be perform for real situation in making officer that they can do as rightly, there should have public opinion in the specific area or victim of flood for improving and development of cure and rehabilitation system.

Keywords: Adaptation For Flood, The Risky Areas , Nakliang Sub District

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากมาย โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำหลายพื้นที่มีน้ำน้อยเกิดภัยแล้งและบางพื้นที่มีปริมาณน้ำมากทำให้ประสบปัญหาอุทกภัย ปัญหาดูทกภัยนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น น้ำท่วมซึ่งเป็นเวลานานในที่ลุ่ม น้ำท่วมฉับพลัน เนื่องจากฝนตกหนัก น้ำท่วมในเขตชุมชนเมือง หรือน้ำท่วมในเขตต้นน้ำที่มีความรุนแรงของกระแสน้ำมาก ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาด้านทรัพยากรน้ำเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันของลักษณะปัญหา รวมไปถึงวิธีการที่เหมาะสมในการนำมาใช้จัดการปัญหาอุทกภัย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นและสมควรทำการศึกษาปัญหาและวิธีการจัดการอย่างเหมาะสมสำหรับพื้นที่ ที่มีประชากรอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีโอกาสประสบภัยกับปัญหาเหล่านี้ (สุรีย์ เรืองมณี, 2558) โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันที่สภาพป่าไม้ของ ประเทศไทยถูกทำลายลงเป็นอันมาก ใน

ระยะไม่กี่ปีมานี้ข่าวการเกิดน้ำท่วมและโคลนถล่มไหลป่าเข้าท่วมไร่นา บ้านเรือน ทำลายทรัพย์สิน ชีวิตสัตว์และมนุษย์อยู่เสมอ ทำให้ทรัพย์สินของประเทศต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในหลายพื้นที่ ภายในประเทศได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งไม่สามารถประเมินค่าได้ภัยพิบัติมีความเชื่อมโยงกับมิติการพัฒนาและประเด็นปัญหาอื่นของประเทศ เช่น ความยากจน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้การบริหารจัดการภัยพิบัติเป็นประเด็นท้าทายที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต การกระทบกระเทือนต่อภาวะทางเศรษฐกิจและความอยู่ดีกินดีของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชน ระดมความช่วยเหลือทั้งในด้านเงินสงเคราะห์ เงินทุนประกอบอาชีพ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราว การส่งเสริมอาชีพ และการบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคให้กับผู้ประสบภัย ซึ่งสามารถบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่สาเหตุที่ทำให้ปัญหาอุทกภัยมีความรุนแรงมากกว่าที่ควร ก็คือ ภาครัฐ และประชาชนในพื้นที่ ขาดมาตรการการป้องกันเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย รวมถึงการให้ความรู้ในการเตรียมการป้องกันอย่างเพียงพอ ประกอบกับประชาชนที่ขาดความตระหนักถึงความสำคัญ ของการพิทักษ์ดูแลชีวิตและทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

อุทกภัยนั้นว่ามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันที่สภาพป่าไม้ของ ประเทศไทยถูกทำลายลงเป็นอันมาก ในระยะไม่กี่ปีมานี้ข่าวการเกิดน้ำท่วมและโคลนถล่มไหลป่าเข้าท่วมไร่นา บ้านเรือน ทำลายทรัพย์สิน ชีวิตสัตว์และมนุษย์อยู่เสมอ ทำให้ทรัพย์สินของประเทศต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เป็นการกระทบกระเทือนต่อภาวะทางเศรษฐกิจ และความอยู่ดีกินดีของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชน ระดมความช่วยเหลือทั้งในด้านเงินสงเคราะห์ เงินทุนประกอบอาชีพ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราว การส่งเสริมอาชีพ และการบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคให้กับผู้ประสบภัย ซึ่งสามารถบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่สาเหตุที่ทำให้ปัญหาอุทกภัยมีความรุนแรงมากกว่าที่ควร ก็คือ ภาครัฐ และประชาชนในพื้นที่ ขาดมาตรการการป้องกันเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ (สุรีย์ เรืองมณี, 2558)

ตำบลนาเขลียง อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอีกพื้นที่หนึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยในทุก ๆ ปี เนื่องด้วยตำบลนาเขลียง เป็นพื้นที่รองรับน้ำจากที่ไหลมาจากเขื่อนกะทูน อำเภอฟิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำตาปี เมื่อถึงฤดูน้ำหลากปริมาณน้ำมีจำนวนมากจึงทำให้น้ำทั้งหมดได้ไหลลงมาสู่ตำบลนาเขลียง ซึ่งถึงเป็นปัญหาที่ซ้ำ ๆ ที่เกิดขึ้นทุกปี สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลนาเขลียง ที่ต้องเผชิญอยู่ทุกปี ปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศไทยและในพื้นที่ที่ทำการศึกษานั้นก็ ประสบ

ปัญหาอุทกภัยกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เช่นกัน ซึ่งพื้นที่ศึกษามีความเฉพาะตัวคือเป็น ที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดปัญหาในพื้นที่ที่มีความรุนแรงของกระแสน้ำในฤดูน้ำหลาก ความสูงของระดับน้ำ รวมไปถึง อาชีพ ทรัพย์สิน และการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดปัญหาอุทกภัยที่มีความรุนแรงในทุกปี ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นหนึ่งในหน่วยปฏิบัติจึงต้องเตรียมการจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญสถานการณ์โดยการจัดการรับมือลดข้อบกพร่องการปฏิบัติ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินและเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเกี่ยวกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช” เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้นี้ยังไม่เคยมีผู้วิจัยใดเคยทำมาก่อน และตัวผู้วิจัยเองต้องการที่จะทราบถึงระดับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าเป็นอย่างไร รวมถึงการดำเนินชีวิตของผู้ที่อาศัยในพื้นที่ ซึ่งเมื่อได้ทราบถึงระดับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือแล้วจะได้นำผลของการทำวิจัยดังกล่าวนี้มาวางแผนในการดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเกี่ยวกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลนาเกลือ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จำนวนประชากรทั้งหมด 968 ครั้วเรือน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลนาเขียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนประชากรทั้งหมดตามครั้วเรือน 968 ครั้วเรือน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 274 คน วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random sampling) คำนวณหา กลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรในเขตตำบลนาเขียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ออกเป็นหมู่บ้านได้ทั้งหมด 6 หมู่บ้านใช้การสุ่มแบบเป็นสัดส่วน แล้วเทียบบัญชีไตรยางศ์ เพื่อหากลุ่มตัวอย่างจำนวน 968 คน ซึ่งมีวิธีคือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้ว 274 คน คูณกับจำนวนครั้วเรือนซึ่งแบ่งตามหมู่บ้าน และทำการหารด้วยจำนวนครั้วเรือน ทั้งหมด ตามตาราง 3.1 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 274 คนแล้ว จึงทำการสุ่มอย่างมีระบบ โดยการสุ่มหลังคาเรือน คือหาช่วงการสุ่มของหลังเรือนในแต่ละหมู่บ้านการหาช่วงห่าง คือ จำนวนหลังคาเรือนหารด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกเพื่อหาช่วงห่างการสุ่มหลังคาเรือนในแต่ละ หมู่บ้าน เช่น บ้านปลายเขา $103/35 = 3$ จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มคือ 3 หลังคาเรือน เลือก 1 ตัวอย่างด้วยกลุ่มเจาะจงเป็นหัวหน้าครั้ว หรือผู้อำนาจในบ้านนั้น ๆ สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกในแต่ละหมู่บ้านทำอย่างนี้จนครบทุกหมู่บ้านจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในตำบลนาเขียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านปลายเขา	119	393	34
2	บ้านนาเขียง	353	820	100
3	บ้านยางหมู่	143	488	40
4	บ้านปากห้วย	106	373	30
5	บ้านปากกะเปียด	136	434	38
6	บ้านท่ากะไค	111	342	31
รวม		968	2,850	274

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลาย ปิด (Closed – ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended) โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบ แบบสอบถาม ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนา เขียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการ เหน้การกำหนดมาตรวัดเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวส่งเสริมการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คน ตรวจสอบความครอบคลุมตามขอบข่ายของเนื้อหา โดยการหาดัชนี IOC ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทุกข้อ 1
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรคือประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาแหว อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช (Try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .924
6. นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ต (Likert) โดยการจัดระดับเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร เพศ อายุ

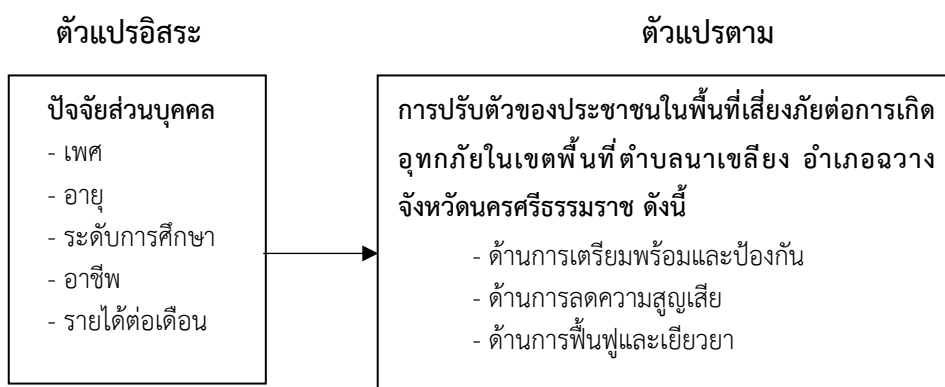
ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์การให้คะแนนของไลเคิร์ท แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ท (Likert) เช่นเดียวกับตอนที่ 2

ตอนที่ 4 วิเคราะห์การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ตอนที่ 5 รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากคำถามปลายเปิดนำเสนอเชิงพรรณนา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ เรื่อง การจัดการสาธารณภัย (เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ, 2553) เป็นการศึกษาความรู้จากสหสาขาในการร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยมีเป้าประสงค์ในการปรับปรุงให้วิกฤตดีขึ้นโดยกระบวนการป้องกัน (Prevention) การบรรเทา (Mitigation) การเตรียมการ (Preparedness) การตอบสนองอย่างฉุกเฉิน (Emergency Response) และการฟื้นฟู (Recovery) เมื่อวิเคราะห์แล้วสามารถสรุปได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน ด้านการลดความสูญเสีย ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา ซึ่งตัวแปรที่มีผลต่อการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการลดความสูญเสีย ส่วน ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มี เพศ ต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ได้แก่ ควรมีจัดการประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม โดยประสานงานทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการลดความสูญเสียและการปรับตัวในพื้นที่เกิดอุทกภัย ชักซ้อมแผนการปฏิบัติงานโดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ควรรับฟังเสียงจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการฟื้นฟูและเยียวยาให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีความตระหนัก ความสนใจ ความพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง และเรียนรู้ที่จะอยู่กับภัยน้ำท่วมที่เกิดขึ้นให้ได้ มีการวางแผนฝึกซ้อมแผน และมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในระยะยาวต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไททัศน์ มาลาวัลย์พร ชินศรี และ วิไลลักษณ์ เรืองสม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย” (ไททัศน์ มาลา และคณะ, 2558) ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทา

ธารณภัยรวมทั้งด้านการจัดการอุทกภัย โดยวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่และวางแผนการปฏิบัติการช่วงก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังจากเกิดภัย และเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอุทกภัยในพื้นที่ เนื่องจากมีความชอบธรรมทั้งในด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและในทางปฏิบัติที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดแนวทางในการจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) การจัดการปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ต้องถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณภัย ดังนั้นนโยบายรัฐต้องเร่งผลักดันอำนาจในการตัดสินใจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็น งบประมาณ อำนาจในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ประตุระบายน้ำ และสนับสนุนให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นมืออาชีพในการจัดการสาธารณภัย เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่าง ๆ 2) การลดความเสี่ยงจากอุทกภัยถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการปัญหาอุทกภัยตั้งแต่ระดับปัจเจกชน ชุมชน จนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องมีบทบาทในการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัยในพื้นที่ โดยการสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือจุดที่มีความอ่อนแอต่อการเกิดอุทกภัยในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการรับมือได้อย่างถูกต้อง การเตรียมความพร้อมสำหรับเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการช่วยเหลือประชาชน การที่ประชาชนเกิดการปรับตัวในวิถีการดำรงชีวิตที่ต้องปรับตัวอยู่กับน้ำ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตัวในเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุอุทกภัย 3) การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้โอกาสจากการทำประชาคมอย่างแท้จริงในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ ตลอดจนการรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะ จากประชาชน องค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยส่งเสริมการจัดทางงบประมาณแบบมีส่วนร่วม การบูรณาการแผนแม่บทชุมชนร่วมกับแผนพัฒนาของท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีทัศนคติต่อการจัดการปัญหาอุทกภัยและสาธารณภัยต่าง ๆ ว่าจะต้องอาศัยเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน 4) การบริหารแบบมืออาชีพ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงบทบาทภาวะความเป็นผู้นำในการนำองค์กรและสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชนในการจัดการปัญหา ทั้งนี้ผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะต้องมีความชอบธรรมทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านการจัดการภัยพิบัติได้อย่างมืออาชีพ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน พบว่า ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า

ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัย ได้ดีอาจเป็นเพราะ การเตรียมตัวรับมือปัญหาน้ำท่วม เกิดจากการมีประสบการณ์ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม มีแผนการจัดการน้ำท่วม การฝึกซ้อมตามแผนการจัดการน้ำท่วม การเตรียมพร้อมบุคลากรเพื่อรับมือกับน้ำท่วม มีการจัดการในภาวะฉุกเฉิน/การสู้ภัยน้ำท่วม มีการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต การสร้างความร่วมมือในการสู้ภัยน้ำท่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไททัศน์ มาลาวัลย์พร ชินศรี และ วิไลลักษณ์ เรืองสม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย” (ไททัศน์ มาลา และคณะ, 2558) ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมทั้งด้านการจัดการอุทกภัย โดย การจัดการปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ที่ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณะภัย ดังนั้นนโยบายรัฐต้องเร่งผ่อนถ่ายอำนาจในการตัดสินใจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็น งบประมาณ อำนาจในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ประตุระบายน้ำ และสนับสนุนให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นมืออาชีพในการจัดการสาธารณะภัย เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยการสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือจุดที่มีความอ่อนแอต่อการเกิดอุทกภัยในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการรับมือได้อย่างถูกต้อง การเตรียมความพร้อมสำหรับเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการช่วยเหลือประชาชน การที่ประชาชนเกิดการปรับตัวในวิถีการดำรงชีวิตที่ต้องปรับตัวอยู่กับน้ำ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตัวในเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุอุทกภัย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสุด ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา พบว่า ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปรายได้ว่า ถึงแม้ว่าด้านนี้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ก็มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการหลังเกิดอุทกภัย ได้แก่ มีการจัดการหลังเกิดภัยอย่างเหมาะสม มีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจประชาชน การจ่ายค่าชดเชยผู้ประสบภัยการเร่งเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล การแพทย์และสาธารณสุขการปรับปรุงท่อน้ำและทางระบายน้ำ การบูรณะซ่อมแซมสาธารณสมบัติ และการปฏิบัติตามแผนการฝึกซ้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ดำกุล ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการวิกฤตอุทกภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง (ณรงค์ ดำกุล, 2558) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับของการจัดการวิกฤตอุทกภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้าน

โครงสร้าง ด้านสถานที่ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ตามลำดับ 2) บทบาทหน้าที่ในการจัดการวิกฤตอุทกภัยต่างกันส่งผลต่อการจัดการวิกฤตอุทกภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการวิกฤตอุทกภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง มีประเด็นสำคัญดังนี้ ประการแรก การวางแผนบริหารจัดการอุทกภัย การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน/น้ำท่วม และการจัดการหลังจากเกิดภัยพิบัติ ประการที่สอง ภาวะผู้นำในช่วงวิกฤตในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ ประการที่สาม การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประการที่สี่ การจัดเตรียมศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ได้มาตรฐานและเป็นระบบ

สรุป

ผลการวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้น มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน และ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนประชากรทั้งหมดตามครัวเรือน 968 ครัวเรือน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มี เพศ ต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเกลือ อำเภอนาง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ได้แก่ ควรมีจัดการประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม โดยประสานงานทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ และเพิ่มประสบการณ์ในการลดความสูญเสียและการปรับตัวในพื้นที่เกิดอุทกภัย ชักซ้อม

แผนการปฏิบัติงานโดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ควรรับฟังเสียงจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการฟื้นฟูและเยียวยาให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การปรับตัวของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนมีการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้บริหารในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรทำการสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือจุดที่มีความอ่อนแอต่อการเกิดอุทกภัยในชุมชน เพื่อใช้สำหรับข้อมูลในการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการรับมือได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเกิดการปรับตัวในวิถีการดำรงชีวิตที่ต้องปรับตัวอยู่กับน้ำ

1.1 ด้านการเตรียมพร้อมและป้องกัน ผู้บริหารในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรมีจัดการประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม โดยประสานงานทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชนจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องการเตรียมพร้อมและป้องกัน การปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการลดความสูญเสีย ผู้บริหารในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการลดความสูญเสียและการปรับตัวในพื้นที่เกิดอุทกภัย ชักซ้อมแผนการปฏิบัติงานโดยจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

1.3 ด้านการฟื้นฟูและเยียวยา ผู้บริหารในเขตพื้นที่ตำบลนาเขลียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด ควรรับฟังเสียงจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการฟื้นฟูและเยียวยาให้ดียิ่งขึ้น ควรมีการจัดสวัสดิการให้แก่อาสาสมัคร เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรการศึกษาด้านการฟื้นฟูและเยียวยาจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ หรือผู้ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์อุทกภัย เพื่อพัฒนาระบบการฟื้นฟูและเยียวยา

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนางานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาการพัฒนาการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการลดความสูญเสียและการปรับตัวในพื้นที่เกิดอุทกภัย

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ ดำกุล. (2558). แนวทางการจัดการวิกฤตอุทกภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัด ระนอง. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติและนานาชาติ กลุ่มระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ไพบูลย์ศัน มาลา และคณะ. (2558). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 9(3), 172-183.
- เศกสิน ศรีวัฒนากุลกิจ. (2553). *การจัดการสาธารณภัย*. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *การจัดการภัยพิบัติและการฟื้นฟูหลังการเกิดภัย กรณีศึกษาไทยและต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศูนย์พิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.
- สุรีย์ เรืองมณี. (2558). การจัดการพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในอำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบและวางแผนชุมชนเมือง*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.